

ва за самия свѣтъ? Ако за една лампа само, каквато е слънцето, безброй учени днесъ напрѣгатъ умоветѣ си, да разбератъ, каква е тази лампа, какъвъ е съставътъ ѝ, дали е населена, или не, можете да си представите тогава, какви гениални сѫщества сѫ били тия, които сѫ създали тази лампа. Какъвъ ли е фитилътъ на тази лампа? Ще кажете, че тази лампа нѣма фитилъ. Не, всички лампи иматъ фитилъ, само че фитилътъ на нѣкои лампи е видимъ, а на нѣкои — невидимъ. Фитилътъ на азота, напримѣръ, много мѣжно се пали. Той е невидимъ, и затова казватъ, че азотътъ не гори, нито подържа горенето. Затова казватъ още, че азотътъ мѣжно влиза въ реакции, но въпрѣки това, известни сѫ много азотни съединения.

Казвамъ: който иска да развие нѣкои свой дарби, той трѣбва да се свърже съ разумната природа, да разбере нейните закони и да върви съобразно съ тѣхъ. Всѣки законъ крие въ себе си известни методи, а задъ всѣки законъ пъкъ има по единъ принципъ. Нѣкой иска да стане търговецъ. Това не е произволно. За да станешъ търговецъ, трѣбва да отговаряшъ на известни условия. Ти искашъ да станешъ учень — химикъ, естественикъ, лѣкаръ — и това не е произволно. За тази целъ се изисква нѣщо отъ човѣка, на което той трѣбва да отговаря. Това не се отнася за хора безъ дарби, безъ способности. Ние говоримъ за хора съ дарби, надарени съ животъ, понеже тия хора коренно се различаватъ отъ животните. Така и животните се различаватъ едни отъ други: животътъ на млѣкопитаещите се различава отъ този на птиците; животътъ на птиците се различава отъ този на рибите и т. н. Нѣкои учени казватъ, че животътъ билъ единъ и сѫщъ. Ако е въпросъ за живота по отношение на Първата Причина, така е, но понеже всички живи сѫщества сѫ следствие отъ тази Причина, тогава животътъ на всички сѫщества е различенъ. Следователно, законите на природата, които познаваме, още не сѫ сѫщинските, тѣ сѫ следствия отъ истинските закони, но между тѣхъ има още много следствия. При това, учениятъ сѫ забелязали, че въ законите, които сѫ познавать, има изключения. Тамъ дето има изключения, това вече не е законъ, това е причина. Причина, въ която има изключения, не е сѫщинска причина, но е следствие. Така разсѫждаватъ истински учениятъ, така разсѫждаватъ великиятъ хора, които нито книги пишатъ, нито за авторитети минаватъ, нито имената имъ сѫ известни, обаче, тѣ направляватъ свѣта. Тия